

FÖRSLAG TILL DISTRIKTSKONGRESSEN 2022

DRIVKRAFT VÄSTERNORRLAND

Vi bygger det hållbara
Västernorrland

”Socialdemokraterna vill forma ett samhälle grundat på demokratins ideal och på alla människors lika värde och lika rätt. Fria och jämlika människor i ett solidariskt samhälle är den demokratiska socialismens mål.”

Innehåll

Vi bygger det hållbara Västernorrland	3
Vi ser utmaningar – och vi har lösningar	3
Vi bygger samhället för en trygg och jämlik uppväxt med god hälsa för alla barn och unga.....	5
Vi vill bygga ett samhälle där alla vuxna som kan jobba ska jobba	7
Många vägar leder dig till utbildning och jobb	7
Fler företag, trygga jobb och schyssta villkor	8
Ett hållbart boende och resande för alla åldrar	9
I det trygga samhället vill vi se ökad tillgänglighet till en hälso-, sjuk- och tandvård styrd av vårdbehovet	11
Meningsfullt och givande jobb med rimliga arbetsuppgifter för personalen inom hälso-, sjuk- och tandvård.....	12
Det hållbara samhället ska erbjuda ett gott liv som pensionär.....	14
Hälsofrämjande satsningar för att ge ökad livskvalitet.....	14
En väg in för dig som behöver en samordnad hälso-, sjukvård och omsorg	14

1 Vi bygger det hållbara Västernorrland

2 I Västernorrland ska du kunna leva ditt liv i välmående och med
3 hög livskvalitet, från det att du föds till livets slut. Oavsett hur du
4 identifierar dig, var du kommer ifrån eller vilka dina föräldrar är
5 ska du ha jämlika möjligheter till ett långt och gott liv med god
6 hälsa i ett hållbart samhälle för dig och framtida generationer. Du
7 ska i ett öppet och demokratiskt samhälle vara fri att utvecklas
8 som individ, råda över ditt eget liv och påverka vårt gemensamma
9 samhälles utveckling. Det förutsätter ett Västernorrland där
10 jämlikheten ökar, fler har ett arbete att gå till och att vi bidrar till
11 klimatomställningen.

12

13 Vi socialdemokrater väljer en stark välfärd för dig med satsningar
14 på skola, hälso- och sjukvård och omsorg i stället för
15 skattesänkningar och privata vinstutdelningar. Vi vet att
16 gemensamma lösningar på våra samhällsutmaningar är vägen
17 framåt för att du ska känna dig trygg genom hela livet.

18

19 Vi ser utmaningar – och vi har lösningar

20 Klimatförändringarna är vår tids stora utmaning. I det hållbara
21 Västernorrland driver vi socialdemokrater omställningen till gröna
22 jobb, en växande landsbygd och urbana miljöer, till ett hållbart
23 resande och klimatsmarta lösningar, såväl inom offentliga
24 verksamheter som i samarbete med andra aktörer.

25 Klimatomställningen är en del av vårt gemensamma
26 samhällsbygge och kan inte reduceras till ett individuellt ansvar.

27

28 Arbetslösheten måste knäckas, inte minst för unga vuxna och
29 utrikesfödda där problemet är som störst. Jobben behöver bli fler
30 om Västernorrland ska kunna få fler invånare och skatteintäkterna
31 ska öka för att finansiera välfärden. Kompetensklyftan mellan den
32 som är arbetslös och arbetsmarknadens behov behöver slutas.

1 Befolkningen blir allt äldre och allt färre är i arbetsför ålder.
2 Behovet av stöd och hjälp från vår gemensamma välfärd ökar
3 samtidigt som hälso-, sjuk- och tandvård brottas med svårigheter
4 att rekrytera och behålla personal. Vi behöver vända utvecklingen
5 och öka kompetensförsörjningen.

6
7 Den fysiska och den psykiska hälsan i länet är sämre än i riket.
8 Ojämligheten över länet och de ökande klassklyftorna bidrar till
9 att skillnaderna i hälsa, livslängd och livskvalitet ökar. Idag är det
10 en skillnad på sju respektive fem år i medellivslängd mellan hög-
11 och lågutbildade män respektive kvinnor i Västernorrland. Det
12 kan vi som socialdemokrater aldrig acceptera.

13
14 Du ska ha lika stora möjligheter till ett gott liv och god hälsa
15 oavsett utbildningsnivå, var i länet du bor eller vilken inkomst du
16 har. Vi socialdemokrater ska arbeta för att bryta segregationen,
17 öka den fysiska och psykiska hälsan, minska alkohol- och
18 drogkonsumtionen, samt för att ingen ska behöva bli utsatt för
19 våld i en nära relation. Barn, unga och våra mest sjuka äldre är
20 särskilt utsatta när ojämlikheten ökar, därför ska de prioriteras i
21 vårt gemensamma välfärdsbygge. Vi socialdemokrater pekar
22 därför ut ett antal särskilda satsningar vi ska arbeta för.

23

1 **Vi bygger samhället för en trygg och jämlik uppväxt**
2 **med god hälsa för alla barn och unga**

3 Alla barn har rätt att växa upp under goda livsvillkor. Inte ett enda
4 barn ska behöva hamna i utanförskap. Det allra viktigaste för att
5 uppnå detta är att föräldrar har eget arbete och försörjning samt
6 att barn ges rätt förutsättningar att klara skolan. Ungdomar och
7 unga vuxna behöver tidigt få in en fot på arbetsmarknaden.

8

9 Barns hälsa och skolresultat är starkt sammankopplade. Genom
10 att förbättra barns hälsa, förbättras deras skolresultat och tvärtom.
11 Därför är det viktigt att arbetet med detta inleds i tidig ålder. När
12 ett barn mår dåligt, mår en hel familj dåligt. Det är samhällets
13 gemensamma ansvar att uppmärksamma barn och familjer som
14 mår dåligt så tidigt som möjligt och finnas där för hela familjen.
15 Hjälpen ska vara snabb, samordnad mellan regionen och
16 kommunerna och förebygga ohälsa ur alla perspektiv. Vi
17 socialdemokrater tycker det är särskilt viktigt att arbeta för en
18 bättre psykisk hälsa, ökad fysisk rörelse och goda mat- och
19 sovvanor. Tjejer i Västernorrland upplever sin hälsa som sämre än
20 killar, särskilt den psykiska hälsan. Ett annat exempel är HBTQ+-
21 personer som upplever sin hälsa sämre jämfört med
22 heterosexuella.

23

24 Högskolebehörighet på gymnasiet ska vara norm och
25 utbildningarna ska matcha arbetsmarknadens behov. Ungas
26 möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden måste underlättas.
27 Sommarjobb är viktiga för att skaffa sig erfarenhet av arbetslivet
28 och ge en första inkomst. Det ska också vara lätt att resa hållbart
29 och kollektivt för barn och unga.

30

31 Folktandvården har en viktig roll i att främja god tandhälsa hos
32 barn och unga, men också för att hjälpa dem i behov av
33 exempelvis tandreglering. Här har regionen tagit viktiga steg för

1 att stärka verksamheten med ~~en~~ bland annat en ökad
2 barntandvårdspeng, men mer behöver göras.

3 **Därför vill vi socialdemokrater arbeta för:**

- 4 ● Att alla barn ska klara skolan och ha en god hälsa genom att
5 stärka den tidiga hjälpen och stödet i skolan
- 6 ● Att stärka förebyggande och tidiga insatser vid psykisk
7 ohälsa i hela länet genom att utveckla Barn- och
8 ungdomsentrén
- 9 ● Sommarjobb till länets alla gymnasieungdomar
- 10 ● Att under sommaren införa ett avgiftsfritt barn- och
11 ungdomskort som omfattar kollektivtrafiken i hela länet
- 12 ● Att främja hälsa och goda uppväxtvillkor för små barn
13 genom att utöka samarbetet mellan barnvårdscentraler,
14 tandvård och socialtjänst
- 15 ● Att starta fler familjecentraler i länet
- 16 ● Att öka tillgängligheten till tandregleringen inom
17 folktandvården
- 18 ● Att barn och unga regelbundet ska få ta del av
19 kulturverksamhet
- 20 ● Högskolebehörighet på gymnasiet ska vara norm och
21 utbildningarna ska matcha arbetsmarknadens behov

1 Vi vill bygga ett samhälle där alla vuxna som 2 kan jobba ska jobba

3 Många vägar leder dig till utbildning och jobb

4 För dig i arbetsför ålder ska det finnas goda möjligheter till både
5 jobb och vidareutbildning. En aktiv statlig arbetsmarknadspolitik
6 kombinerat med lokala utbildningar är viktig för att ge dig som är
7 arbetslös förutsättning att ta något av de lediga jobb som finns.

8

9 Du som är arbetssökande ska få tidigt stöd och antalet
10 arbetsmarknadsutbildningar i länet behöver bli fler. Därför
11 behövs det överenskommelser mellan kommun, region och stat
12 om hur Arbetsförmedlingens närvaro i länet kan förbättras.

13

14 Du som vill ska kunna byta riktning i ditt yrkesliv och ha flera
15 chanser att kunna utbilda dig och skaffa jobb. För att möjliggöra
16 ett livslångt lärande för alla behövs fler utbildningsplatser på
17 folkhögskola, yrkeshögskola, yrkesvux och Mittuniversitetet, samt
18 studier hos studieförbunden. För dig som bor långt från en
19 utbildningsort är det viktigt att möjligheten till distansstudier
20 säkerställs. Mittuniversitetet behöver stärkas med ökade
21 forskningsresurser och bättre forskningsmöjligheter för att bli en
22 ännu starkare tillväxtmotor.

23

24 Därför vill vi socialdemokrater arbeta för:

- 25 • Att öka antalet arbetsmarknadsutbildningar samt
26 utbildningsplatser på folkhögskola, yrkeshögskola och
27 yrkesvux i länet
- 28 • Att satsa särskilt på insatser till arbetslösa unga och
29 långtidsarbetslösa samt för att bryta segregationen

- 1 • Att införa språkutbildningar med yrkessvenska som matchar
- 2 behoven på arbetsmarknaden
- 3 • Att skapa 1000 fler campusbundna utbildningsplatser till
- 4 Mittuniversitetet i Sundsvall
- 5 • Att stärka Mittuniversitetets roll i det livslånga lärandet

6 Fler företag, trygga jobb och schyssta villkor

7 Västernorrland är en del av den nyindustrialisering som nu sker.
8 God tillgång till grön energi, bra geografiskt läge och tillgänglig
9 mark ger goda förutsättningar för att Västernorrland ska
10 konkurrera om klimatsmarta industrijobb. Vi vill påskynda en
11 nödvändig kapacitetsförbättring av Sveriges elnät både regionalt
12 och lokalt för att hela Västernorrland skall växa starkare och
13 samtidigt klarar den gröna omställningen.

14

15 För att skapa förutsättningar för nya jobb och utveckling i länet
16 behöver vi utveckla samarbetet mellan det offentliga, privata
17 näringslivet och akademi. Ett gott företagsklimat med goda och
18 fungerande relationer mellan det offentliga och privata gör att
19 etablerade företag mår bra och underlättar för nya att växa, bland
20 annat samspelet mellan den regionala kulturpolitiken och företag
21 skapar förutsättningar för de kreativa näringarna att växa.

22

23 Vi vill se schyssta villkor på Västernorrlands arbetsmarknad. Du
24 ska ha trygga anställningsvillkor och en inkomst som leder till en
25 pension att leva på när den dagen kommer. Våra gemensamma
26 resurser ska aldrig bidra till arbetslivskriminalitet och dumpade
27 löner och dåliga arbetsförhållanden för dig som jobbar. Därför
28 ska krav på villkor och löner enligt kollektivavtal ställas i offentliga
29 upphandlingar. Ingen ska bli utnyttjad på arbetsmarknaden och
30 kompetensgapet som finns där idag måste stängas. Svenska löner
31 och villkor ska gälla på svensk arbetsmarknad.

1 Därför vill vi socialdemokrater arbeta för:

- 2 • Att det blir minst en stor *energiintensiv* grön industrietablering
3 i Västernorrland
- 4 • Att locka till oss klimatsmarta jobb och vara en del av den
5 norrländska nyindustrialiseringen genom att utveckla
6 samverkan mellan region, kommun och stat.
- 7 • Att skapa större arbetsmarknadsregioner genom att
8 förstärka samarbetet mellan det offentliga och näringslivet
- 9 • Att i offentliga upphandlingar ställa krav på villkor och
10 löner enligt kollektivavtal
- 11 • Att förhindra arbetslivskriminalitet genom att följa upp
12 offentliga upphandlingar
- 13 • Att påskynda utbyggnaden av eldistributionsnäten i
14 Västernorrland

15

16 Ett hållbart boende och resande för alla åldrar

17 Du och dina nära och kära ska kunna bo, arbeta och leva gott i
18 Västernorrland. För oss socialdemokrater är det viktigt med en
19 bredd av olika sorters boenden och vi vill utveckla
20 bostadsbyggandet i trä. Med närhet till naturen och med ett
21 bostadsbyggande som är anpassat efter dagens och morgondagens
22 samhälle bidrar vi till goda förutsättningar för att leva och bo här.

23

24 Bilen är en nödvändighet för att kunna leva och försörja sig i stora
25 delar av vårt län. Det förutsätter både ett fungerande vägnät och
26 att ersättning för arbetsresor är rimliga. Samtidigt behöver vi göra
27 det möjligt att du i större utsträckning ska kunna resa hållbart och
28 kollektivt i din vardag. En väl fungerande kollektivtrafik med flera
29 turer och möjlighet till kommunöverskridande rabatter och
30 prisnivåer, är viktig för att möjliggöra ett mer hållbart resande
31 som bidrar till arbetsmarknadsförstoringar. Du ska snabbt och

1 smidigt kunna pendla kollektivt över kommungränserna och byta
2 mellan olika trafikslag. För dig som bor i gles- och landsbygd och
3 inte har tillgång till kollektivtrafik för resor till och från arbetet vill
4 vi se en märkbar förbättring av ersättningsmöjligheten. Det
5 handlar om att hela landet ska leva.

6

7 För att förbättra dina resmöjligheter och Västernorrlands
8 konkurrenskraft behöver vi prioritera infrastrukturinvesteringar i
9 järnväg, väg, laddinfrastruktur och bredband. När du reser på
10 vägarna ska det vara tryggt och säkert med en förhöjd vägstandard
11 i stället för generella hastighetssänkningar. Med en bättre järnväg
12 kan godstransporter flyttas dit från väg och bidra till att nå de
13 nationella klimatmålen för ett fossilfritt samhälle. Det inkluderar
14 att bygga bort kvarvarande flaskhalsar och därmed förbättra
15 möjligheten till arbetspendling.

16

17 **Därför vill vi socialdemokrater arbeta för:**

- 18 • Ökade satsningar för att förstärka regionens infrastruktur.
19 Våra prioriteringar ligger fast: dubbelspår på Ostkustbanan,
20 förbifart E4 Örnsköldsvik och fortsatt bredbandsutbyggnad
- 21 • Pendlingsmöjligheterna över kommun – och länsgränserna
22 och samspelet mellan olika trafikslag och samverkan med
23 trafikbolag ska förbättras
- 24 • Att utöka den regionala tågtrafiken till fler platser i länet,
- 25 • Att utreda förutsättningarna för persontrafik på Ådalsbanan
- 26 • Att införa kommunöverskridande rabatter och prisnivåer
27 inom kollektivtrafiken
- 28 • Att förbättra den ekonomiska ersättningen för resor till och
29 från arbetet

30

1 I det trygga samhället vill vi se ökad tillgänglighet
2 till en hälso-, sjuk- och tandvård styrd av
3 vårdbehovet

4 För dig som har behov av hälso- och sjukvård ska vården vara
5 tillgänglig när du behöver den, sammanhållen om du behöver det,
6 samt förebyggande och hälsofrämjande utifrån dina
7 förutsättningar. Primärvården är navet i din hälso- och sjukvård,
8 den finns närmast dig och samordnar din hälso- och sjukvård vid
9 behov. Därför behöver den fortsätta att lyftas och utvecklas.

10

11 Du ska inte behöva vänta länge än vårdgarantin på första besök,
12 operationer och behandlingar inom vare sig hälso- och sjukvården
13 eller Folktandvården. Du ska kunna komma i kontakt med vården
14 när du behöver det, på ett sätt som passar dig och där du och
15 personalen kan kommunicera. Därför behöver den digitala
16 tillgängligheten fortsätta att utvecklas, särskilt på kvällar och
17 helger. Det akuta omhändertagandet vid alla tre sjukhusorterna
18 ska upprätthållas.

19

20 Du ska inte behöva bollas fram och tillbaka mellan olika delar av
21 vården, hälso- och sjukvården, tandvården och alla delar av
22 omsorgen ska istället samordna sig utifrån dina behov. Du ska få
23 vara delaktig i din egen vård och få stöd och hjälp att förebygga
24 ohälsa. Särskilt viktigt är det för dig med stora vårdbehov, där vi
25 vill förenkla och trygga din kontakt med det offentliga.

26

27 Våra gemensamma skattepengar, avsatta för välfärden ska ge våra
28 invånare en trygg omsorg och hälso- och sjukvård – inte gå till
29 stora vinstuttag. Den offentligt drivna vården ska värnas och
30 utvecklas och alla våra sjukhus ska behållas i egen regi. Vi behöver
31 återta den demokratiska kontrollen över välfärden för att uppnå
32 en jämlik och jämställd hälso- och sjukvård samt tandvård.

1 Därför vill vi socialdemokrater arbeta för:

- 2 • Att fler ska få hjälp snabbare av hälso- och sjukvården
- 3 genom att korta köerna till första besök och behandlingar
- 4 • Att korta operationsköerna genom att fördela de kirurgiska
- 5 ingreppen **mellan** regionens operationsavdelningar
- 6 • Att göra det lättare att få kontakt med primärvården,
- 7 • Att göra det möjligt att digitalt kunna boka tid och få hjälp
- 8 på din hälsocentral genom att permanenta och
- 9 vidareutveckla regionens egna nätläkare
- 10 • Att ersättningen till hälsocentraler ska lämnas i förhållande
- 11 till de samlade ansvar som **hälsocentralerna** ~~de~~ tar för
- 12 befolkningens hälsa och vårdbehov
- 13 • Att öka tillgängligheten till Folktandvården för vuxna
- 14 genom en särskild satsning på vuxentandvård
- 15 • Att vård ska ges efter behov, ingen gräddfil för privata
- 16 sjukförsäkringar i den skattefinansierade hälso- och
- 17 sjukvården
- 18 • Att fortsätta utveckla beroendevården **och öka kunskapen**
- 19 **om alkohol- och drogfrågor**
- 20 • Att öka kunskapen om HBTQ+-personers hälsa hos hälso-
- 21 och sjukvården

22

23 **Meningsfullt och givande jobb med rimlig arbetsbelastning för**

24 **personalen inom hälso-, sjuk- och tandvård**

25 Situationen inom stora delar av vår hälso- och sjukvård är oerhört
26 ansträngd för vår personal. Efterfrågan på vårdplatser är stor och
27 det stora antalet stafetter bland sjuksköterskor bidrar till
28 svårigheten att kunna hålla vårdplatser öppna. Det är därför
29 viktigt att skapa mer attraktiva arbetsmiljöer för att kunna
30 attrahera och behålla personal så att du och dina nära och kära ska
31 kunna få inneliggande vård vid behov. Vi socialdemokrater vill

1 därför genomföra en satsning på sjuksköterskor och
2 undersköterskor.

3

4 Administrationen behöver underlättas för regionens hälso- och
5 sjukvårdspersonal så att mer tid frigörs till att träffa dig som
6 patient. Duktiga chefer och goda ledare med tydliga mandat är en
7 förutsättning för en god arbetsmiljö och för att kunna locka
8 personal. En kunskapsbaserad, effektiv och tillitsbaserad styrning
9 och ledning behöver genomsyra hela organisationen. En
10 decentralisering av ansvar och befogenheter är avgörande att öka
11 medarbetarnas möjligheter att påverka sin arbetssituation och sitt
12 resultat. Varje medarbetare ska känna att Region Västernorrland
13 uppskattar dem för det viktiga arbete de utför och de som arbetat
14 länge för regionen ska premieras.

15

16 För att säkra personalförsörjningen är det viktigt att
17 Mittuniversitetet, Umeå Universitet och våra folkhögskolor
18 tillhandahåller utbildningar för hälso-, sjukvårds- och
19 tandvårdspersonal. Region Västernorrland behöver fortsätta
20 stärka samarbete med både Mittuniversitetet och Umeå
21 Universitet.

22 **Därför vill vi socialdemokrater arbeta för:**

- 23 • En särskild satsning till undersköterskor och sjuksköterskor
24 för förbättrade arbetsvillkor och förbättrad arbetsmiljö
- 25 • Att öka andelen verksamhetsnära servicetjänster för att
26 underlätta vårdpersonalens arbete
- 27 • Att frigöra administrativa uppgifter från vår hälso- och
28 sjukvårdsutbildade personal
- 29 • Att öka medarbetarnas möjligheter att påverka sin
30 arbetssituation och resultatet för sitt arbete.

- 1 • Att införa medborgar-/patientföreningsmedverkan i
- 2 utvecklingen av hälso- och sjukvården
- 3 • Att heltid är norm för tillsvidare anställningar inom **Region**
- 4 **Västernorrland**
- 5 • Att införa fria arbetsskor till vårdpersonalen

6

7 **Det hållbara samhället ska erbjuda ett gott liv som**
8 **pensionär**

9 **Hälsofrämjande satsningar för att ge ökad livskvalitet**

10 För dig som arbetat ett helt liv ska ålderdomen vara **trygg**. Du ska
11 kunna få stöd och hjälp att bibehålla en god hälsa långt upp i åren.
12 Regionens och kommunernas hälso- och sjukvård samt omsorg
13 ska samverka med civilsamhället för att stötta detta. Ett rikt
14 kulturliv och välfungerande transporter är andra viktiga delar i
15 detta.

16

17 **Därför vill vi socialdemokrater arbeta för:**

- 18 • **Att regionen tillsammans med kommunerna genomföra**
19 **hälsosamtal med alla 75-åringar**
- 20 • Att satsa på hälsostärkande aktiviteter genom utökat
21 samarbete med civilsamhället för bättre folkhälsa hos äldre
- 22 • Att stärka äldres möjligheter att ta del av kulturutbud i hela
23 länet

24

25 **En väg in för dig som behöver en samordnad hälso-, sjukvård**
26 **och omsorg**

27 När du har behov av **åtskilliga** insatser av omsorg och hälso- och
28 sjukvård ska dessa vara samordnade och förebyggande för att
29 motverka risken för ytterligare sjukdom. Primärvården har en

1 viktig samordnande roll i detta. Du som har allra störst behov av
2 välfärdens stöd prioriteras av oss. Vi socialdemokrater vill att
3 regionen tillsammans med kommunerna skapar en sammanhållen,
4 jämställd och jämlik vård, oavsett var i länet du bor.

5 **Därför vill vi socialdemokrater arbeta för:**

- 6 • Att satsa på en väg in: Utveckla hälso- och vårdcentralernas
7 uppgift att samordna vården
- 8 • Att fortsätta att utveckla samarbetet mellan regionen och
9 kommunernas vård och omsorg med fokus på förebyggande
10 och samordnade aktiviteter för de sjukaste patienterna
- 11 • Att införa snabb uppföljning av äldre som skrivs ut från
12 vårdavdelning och att säkra tillgången till medicinsk
13 kompetens på alla kommunala äldreboenden och i
14 hemsjukvården
- 15 • Att utveckla fler mobila team i hela länet för att du vid
16 behov ska kunna få mer **specialiserad vård** i hemmet
- 17 • Att införa patientkontrakt för att öka tryggheten för dig som
18 har många vårdkontakter
- 19 • Att förbättra omhändertagandet i livets **slutskede**

Socialdemokraterna

VÄSTERNORRLAND